

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΑ ΜΙΚΤΑ ΟΡΚΩΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

**Κατ' άρθρο ερμηνεία.
Σχόλια. Εφαρμογές. Σκεπτικά.**

Γιάννης Ευαγγελάτος
Εφέτης

ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΝΟΜΟΡΑΜΑ Ν.Τ.

Αποκλειστική διάθεση και υπεύθυνος έκδοσης
Τσαλαπάτης Νικόλαος – Εκδόσεις ΝΟΜΟΡΑΜΑ.ΝΤ
Εκδόσεις
Ζακύνθου 54, Αθήνα
Τηλ. 210 2779604, 210 6126203
www.nomorama-nt.gr
isbn: 978-618-5315-49-8
Αθήνα 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΣΥΣΤΑΣΗ ΜΙΚΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ

Άρθρο 97 Συντάγματος.	Σελίδα 9
Άρθρο 7 ΚΠΔ. Συγκρότηση ΜΟΔ-ΜΟΕ.	Σελίδα 12
Άρθρο 8 ΚΠΔ. Συμπαρεδρεύοντα μέλη.	Σελίδα 16

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Άρθρο 377 ΚΠΔ. Γενικές διατάξεις.	Σελίδα 19
Άρθρο 378 ΚΠΔ. Σύνοδος.	Σελίδα 22
Άρθρο 379 ΚΠΔ. Προσόντα ενόρκων.	Σελίδα 24
Άρθρο 380 ΚΠΔ. Κωλύματα ενόρκων.	Σελίδα 27
Άρθρο 381 ΚΠΔ. Ισόβια ανικανότητα.	Σελίδα 29
Άρθρο 382 ΚΠΔ. Προσωρινή ανικανότητα.	Σελίδα 30
Άρθρο 383 ΚΠΔ. Ετήσιοι κατάλογοι ενόρκων.	Σελίδα 32
Άρθρο 384 ΚΠΔ. Αιτιάσεις-Ενστάσεις.	Σελίδα 35
Άρθρο 385 ΚΠΔ. Κατάλογος για σύνοδο.	Σελίδα 38
Άρθρο 386 ΚΠΔ. Παράλειψη εκλογής.	Σελίδα 41
Άρθρο 387 ΚΠΔ. Κλήτευση.	Σελίδα 42
Άρθρο 388 ΚΠΔ. Διαγραφή-Αντικατάσταση.	Σελίδα 44
Άρθρο 389 ΚΠΔ. Απαλλαγή από τέλη.	Σελίδα 46
Άρθρο 390 ΚΠΔ. Αμφιβολίες για ταυτότητα.	Σελίδα 47
Άρθρο 391 ΚΠΔ. Λιπένορκοι. Σκεπτικό	Σελίδα 49
Άρθρο 392 ΚΠΔ. Αίτηση ακύρωσης λιπενόρκου. Σκεπτικό.	Σελίδα 53
Άρθρο 393 ΚΠΔ. Άδειες απουσίας ενόρκων.	Σελίδα 57
Άρθρο 394 ΚΠΔ. Κλήρωση ενόρκων.	Σελίδα 58
Άρθρο 395 ΚΠΔ. Ασυμβίβαστα ενόρκων.	Σελίδα 61
Άρθρο 396 ΚΠΔ. Εξαίρεση ενόρκων.	Σελίδα 67
Άρθρο 397 ΚΠΔ. Αναπληρωματικοί ένορκοι.	Σελίδα 67
Άρθρο 398 ΚΠΔ. Όρκος ενόρκων.	Σελίδα 70
Άρθρο 399 ΚΠΔ. Ακυρότητα σχετική με ενόρκους.	Σελίδα 72
Άρθρο 400 ΚΠΔ. Κλήρωση περισσοτέρων υποθέσεων.	Σελίδα 74
Άρθρο 401 ΚΠΔ. Ισοτιμία ψήφου.	Σελίδα 75
Άρθρο 402 ΚΠΔ. Διακοπή συνεδρίασης – Διορισμός συνηγούρου	Σελίδα 77
Άρθρο 403 ΚΠΔ. Απαγγελία κατηγορίας.	Σελίδα 79

Άρθρο 404 ΚΠΔ. Αρμοδιότητα του μικτού ορκωτού.	Σελίδα 81
Άρθρο 405 ΚΠΔ. Αρμοδιότητα τακτικών δικαστών.	Σελίδα 83
Άρθρο 406 ΚΠΔ. Αρμοδιότητα τακτικών σε ειδικές περιπτώσεις.	Σελίδα 84
Άρθρο 407 ΚΠΔ. Ακύρωση διαδικασίας ή απόφασης.	Σελίδα 85
Άρθρο 408 ΚΠΔ. Διαδικασία στο ΜΟΕ.	Σελίδα 85
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΔΙΑΣΠΑΡΤΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΚΠΔ	
Άρθρο 109 ΚΠΔ. Αρμοδιότητα ΜΟΔ και ΜΟΕ	Σελίδα 88
Άρθρο 177 ΚΠΔ. Ηθική απόδειξη.	Σελίδα 90
Άρθρο 330 ΚΠΔ. Κεκλεισμένων των θυρών. Σκεπτικό.	Σελίδα 93
Άρθρο 333 ΚΠΔ. Ερωτήσεις ενόρκων.	Σελίδα 96
Άρθρο 340 ΚΠΔ. Προσωπική εμφάνιση κατηγορουμένου.	Σελίδα 98
Άρθρο 369 ΚΠΔ. Ψηφοφορία. Μειοψηφία ενόρκων.	Σελίδα 103
Άρθρο 432 ΚΠΔ. Αναστολή εκδίκασης.	Σελίδα 108
Άρθρο 497 ΚΠΔ. Ανασταλτική δύναμη έφεσης. Σκεπτικό.	Σελίδα 112
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: 1) Διάγραμμα ΜΟΔ.	Σελίδα 119
2) Διάγραμμα ΜΟΕ.	Σελίδα 122
3) Διάγραμμα Έναρξης.	Σελίδα 125
4) Όρκος.	Σελίδα 126
5) Σκεπτικά αναβολής-διακοπής.	Σελίδα 127
6) Σκεπτικά για αυτοτελείς ισχυρισμούς.	Σελίδα 151
7) Σκεπτικά για ελαφρυντικά.	Σελίδα 164
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	Σελίδα 199

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στο σύγγραμμα αυτό παρουσιάζονται όλα τα άρθρα, όπως ισχύουν σήμερα, σχετικά με τη διαδικασία στα Μικτά Ορκωτά Δικαστήρια, ενώ παράλληλα επιχειρείται ένας σχολιασμός και μια προσπάθεια ερμηνείας και αντιμετώπισης των ζητημάτων εφαρμογής των διατάξεων αυτών. Στη συνέχεια παρατίθεται παράρτημα με το διάγραμμα εργασιών των μικτών ορκωτών, με τον όρκο των ενόρκων και σύντομα σκεπτικά για αυτοτελείς ισχυρισμούς, ελαφρυντικά και αιτήματα αναβολών, με παραπομπές στην πιο πρόσφατη νομολογία του Αρείου Πάγου (όλες οι αποφάσεις είναι δημοσιευμένες στην ιστοσελίδα του ΑΠ). Το σύγγραμμα απευθύνεται κυρίως σε εφαρμοστές του δικαίου, αλλά και σε όσους χρειάζονται μια πυξίδα για να νιώθουν πιο ασφαλείς κατά τη δαιδαλώδη διαδρομή των μικτών ορκωτών δικαστηρίων.

Ναύπλιο, Οκτώβριος 2025

Γιάννης Ευαγγελάτος
Εφέτης

μονας (ή τεχνικός σύμβουλος) γνωμοδότησε ή έχει συμφέρον επειδή αδικήθηκε ή ζημιώθηκε ή υπήρξε κατά την προδικασία συνήγορος ενός από τους διαδίκους και έδωσε συμβουλές, συνέταξε υπομνήματα, δικόγραφα πολιτικών αγωγών, αιτήσεων κ.λπ. ή υπήρξε ή είναι συνήγορος στο ακροατήριο για οποιονδήποτε συμμετοχο ή τον παριστάμενο για την υποστήριξη της κατηγορίας ή τον κατηγορούμενο. Επίσης δεν περιλαμβάνονται στην κληρωτίδα τα ονόματα των ενόρκων που συνδέονται με σύμφωνο συμβίωσης ή είναι σε ευθεία ή πλάγια γραμμή συγγενείς έως έκτου βαθμού εξ αίματος ή τετάρτου εξ αγχιστείας μεταξύ τους ή με τους τακτικούς δικαστές, τον εισαγγελέα ή τον γραμματέα ή με τον παριστάμενο για την υποστήριξη της κατηγορίας, τον κατηγορούμενο ή τους συνηγόρους. Οι τακτικοί δικαστές αποφασίζουν άμεσα επί της αίτησης. Η αίτηση ή η δήλωση του ενόρκου μπορεί να υποβληθεί το αργότερο μέχρι την εκφώνηση του ονόματος του επόμενου κατά σειρά ενόρκου. Έτσι αφού παραλειφθούν τα ονόματα των λαϊκών συνέδρων που υπάγονται σε μία από αυτές τις περιπτώσεις, συνεχίζεται η ανάγνωση των ονομάτων ίσου αριθμού από τους επόμενους, ωσότου συμπληρωθεί ο αριθμός των δέκα (10) ενόρκων, που τα ονόματά τους θα περιληφθούν στην κληρωτίδα. Αν δεν υποβληθεί αίτηση και δεν γίνει καμιά δήλωση, θεωρείται ότι το μικτό ορκωτό δικαστήριο συγκροτήθηκε νόμιμα και καλύπτεται κάθε ακυρότητα εξαιτίας αυτού του λόγου.

Σχόλια-Εφαρμογές.

Είναι προφανής η αντιστοιχία της διάταξης με αυτή του άρθρου 14 ΚΠΔ για τους λόγους αποκλεισμού κτλ των δικαστών, προς ενίσχυση της απροσωπώληπτης και απροκατάληπτης κρίσης που οφείλουν να έχουν όσοι δικάζουν. Αυτονόητο είναι επίσης ότι εκτός από τους λόγους που αναφέρονται στη συγκεκριμένη διάταξη, δεν μπορούν να δικάσουν οι ίδιοι ένορκοι όταν η υπόθεση δικάζεται ξανά μετά από έφεση ή αναίρεση. Με το άρθρο 8 αρ. 29 του ν. 4637/2019 στο εδάφιο β' του άρθρου 395 ΚΠΔ μετά τις λέξεις «Επίσης δεν περιλαμβάνονται στην κληρωτίδα τα ονόματα των ενόρκων που» προστέθηκαν οι λέξεις «συνδέονται με σύμφωνο συμβίωσης ή», αλλά είναι προφανές ότι και οι σύζυγοι επίσης δεν περιλαμβάνονται στην κληρωτίδα. Όπως επίσης ασυμβίβαστο προκύπτει όσον αφορά στη συγγένεια των ενόρκων μεταξύ τους, κατά το άρθρο 14 παρ.1 του ΚΠΔ και για την ταυτότητα του νομικού λόγου. Ίσως ανάλογη εφαρμογή,

λόγω προφανούς ομοιότητας των περιπτώσεων, θα μπορούσε να γίνει και με την παρ. 3 του άρθρου 16 ΚΠΔ, σύμφωνα με την οποία η αίτηση εξαίρεσης μπορεί να υποβληθεί αργότερα μόνο όταν αποδεικνύεται ταυτόχρονα ότι ο λόγος εξαίρεσης ανέκυψε μεταγενέστερα, λόγω και της βαρύτητας της παράβασης από μια τέτοια συμμετοχή που νοθεύει την αμερόληπτη δικαστική κρίση (βλ. Ποινικό Δικονομικό Δίκαιο, Αργ. Καρράς, β έκδοση, σ. 143), μολονότι με τη ρητή διατύπωση του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 395 ΚΠΔ, δεν φαίνεται να αφήνεται περιθώριο μεταγενέστερης πρότασης της ακυρότητας της συμμετοχής ενόρκου που έχει ορισμένο ασυμβίβαστο. Για αυτό και θεωρείται ότι το Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο συγκροτήθηκε νόμιμα, όταν ο κατηγορούμενος ζήτησε την εξαίρεση ενόρκου εκ των υστέρων, μετά την εξάντληση του δικαιώματός του για την εξαίρεση δύο ενόρκων χωρίς αιτιολογία και εφόσον δεν ζήτησε την εξαίρεση του ενόρκου κατά την εκφώνηση του ονόματός του από τον οικείο κατάλογο κατά το άρθρο 395 ΚΠΔ. Να σημειωθεί ότι για αυτόν τον λόγο πρέπει η δήλωση προς υποστήριξη της κατηγορίας να γίνεται πριν την κλήρωση των ενόρκων και τη σχετική συγκρότηση του δικαστηρίου, για να μπορεί δηλαδή ο παριστάμενος προς υποστήριξη της κατηγορίας να ασκήσει τα δικαιώματα που ορίζονται στο άρθρο 395 ΚΠΔ.